

СЕКЦІЯ №6
ТВОРЧИЙ ВНЕСОК НАУКОВИХ ШКІЛ, УЧЕНИХ ТА
ПРАЦІВНИКІВ ШКІЛ У РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ДІАГНОСТИКИ ЯК СКЛАДОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Савченко Л.

доктор педагогічних наук, професор
Криворізький державний педагогічний університет,
м. Кривий Ріг

Саф'ян К.

кандидат педагогічних наук, доцент
Національний університет біоресурсів і
природокористування України,
м. Київ

На сучасному етапі розвитку суспільства, що маркований процесами глобалізації, функціонуванням інформаційних технологій, світова педагогічна думка перебуває у пошуку нових пріоритетів в освіті. Проблема творчого розвитку особистості гостро стоїть у сучасному світі кожна цивілізована країна дбає про творчий потенціал суспільства взагалі і кожної людини зокрема. Усе це разом пов'язане з рівнем загальної освіти, увагою до впровадження діагностичних методик які сприяють розвитку компетентної особистості.

Запропоновано нові категорії, що маркують якість освіти на рівні особистості: функційна грамотність, освіченість, компетентність та ін. (Ю. Бабанський, І. Барахович, Г. Вайлер, К. Інгенкамп, М. Карпетова, Е. Нікітін, М. Обозов, А. Хуторської, В. Чинапах, О. Шаталов).

Доведено, що педагогічна діагностика як система спеціально зорієнтованих методів і засобів у роботі вчителя слугує підґрунтям для підвищення якості освіти учнів через вивчення їхніх труднощів, допомагає з'ясувати сильні і слабкі моменти професійної педагогічної діяльності, окреслити оптимальні шляхи їх подолання. Натомість питання загальної теоретичної і прикладної підготовки майбутніх учителів технологій і креслення до педагогічного діагностування якості освіти учнів не

висвітлено у наукових дослідженнях.

Діагностика - система технологій, засобів, процедур, методик і методів висвітлення обставин, умов та факторів функціонування педагогічних об'єктів, перебігу педагогічних процесів, встановлення їх ефективності та наслідків у зв'язку із заходами, що передбачаються, або здійснюються. Педагогічний діагноз - це наочний відбиток комплексного впливу педагогічних факторів. Він дає викладачу оперативну і надійну інформацію про те, як переплелися у взаємодії різноманітні причини, які з них у даний момент небезпечні, де намітився спад характеристик ефективності. Діагностуванню підлягають всі компоненти (проекти) навчально-виховної системи, без нього неможливо оптимально володіти жодною педагогічною ситуацією.

Діагностичні методики представляють собою систему практичних досліджень для застосування стану течії та перетворення, а також результатів навчально-виховного процесу. Діагностування включає у себе контроль, перевірку, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналізу, вивчення тенденцій, динаміки та прогнозування подальшого розвитку подій.

Аналізуючи результати дослідної роботи ми прийшли висновку, що необхідно використовувати діагностичні методики у педагогічній практиці, які сприяють підвищенню якості знань та професійної компетентності майбутніх фахівців. Це можливо при:

1. При використанні різноманітних методик перевірки знань, контролю, прогнозування.
2. Умові виділення основного змісту навчального матеріалу і розподілення його на логічні завершені частини.
3. Чіткому уявленні педагогом основних етапів організації навчальної діяльності учнів на уроках.

У стандартах підготовки фахівця з професійної освіти якість вищої освіти схарактеризована як сукупність якостей особи з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісну орієнтацію, соціальну спрямованість і зумовлює здатність задовольняти особисті духовні, матеріальні потреби, а також потреби суспільства.

Діагностика професійної компетентності педагога й зростання його педагогічного потенціалу дасть широку інформацію для аналізу, й буде сприяти визначенню перспективних ліній у розвитку педагогічного колективу цілому та особистості зокрема; напрямку й перспектив професійного зростання й творчого потенціалу; зміцнення адекватної

професійної самооцінки. Результати діагностики відіграють значну роль у професійно-кваліфікаційному просуванні працівників і формуванні кадрового резерву.

Серед розмаїття видів професійно-педагогічної компетентності особливе місце посідає діагностична компетентність як складова професійної компетентності педагога. У процесі професійної підготовки вчителя вимагає необхідність оволодіння майбутнім вчителями педагогічною діагностикою засвоєння знань, умінь і навичок тих, хто навчається.

На підставі професійно-педагогічної компетентності можна диференціювати складники діагностичної компетентності майбутнього вчителя:

- аналітичний складник – психолого-педагогічний аналіз освітнього процесу на всіх рівнях його структурної організації як педагогічної системи; на відміну від контрольної функції, спрямованої лише на виявлення недоліків, аналітична функція описує причинно-наслідкові зв'язки в навчально-виховному процесі між умовами й результатами навчання;

- діагностичний складник – психолого-педагогічне вивчення навченості, вихованості та розвиненості студента, а також рівня професійної компетентності майбутнього вчителя;

- оцінний складник педагогічної діагностики – це якісне й кількісне оцінювання діяльності адміністрації школи, кожного вчителя та кожного учня;

- корекційний складник – дидактична корекція навчально-виховного процесу і психолого-педагогічна корекція власної активності майбутнього вчителя в бік саморозвитку;

- інформаційний складник – це постійна інформація всіх учасників педагогічного процесу про позитивні результати педагогічної діагностики.

Визначимося з нашим розумінням діагностичної компетентності, що складається зі здібностей: висловлювати діагностичний прогноз щодо педагогічної ситуації, у якій доведеться спілкуватися; програмувати процес навчання, зважаючи на своєрідність проблемних ситуацій; виконувати управління процесами педагогічної діагностики навчання студентів. Прогноз формулюють у процесі аналізу отриманих результатів навчання студентів.

Діагностична компетентність – це складна єдина система внутрішніх психічних станів і властивостей особистості майбутнього вчителя: готовності до діагностування професійної діяльності та здатності

використовувати різноманітні діагностичні методики в навчально-виховному процесі вищої школи. Діагностична компетентність педагога – явище багатогранне, що характеризують за професійними базовими знаннями та вміннями, ціннісними орієнтаціями, мотивами діяльності майбутнього вчителя, розумінням себе й довколишнього світу, стилем взаємин із людьми, загальною культурою, здатністю до розвитку власного освітнього потенціалу.

У ході вивчення окремих тем дисципліни варто проводити тематичну педагогічну діагностику за допомогою доповідей, захисту рефератів, опитувань на семінарах або рідше контрольних робіт. Застосовуючи такий вид педагогічної діагностики, викладач отримує змогу визначити ступінь розвитку в майбутніх учителів ключових компетенцій у межах теми, а також запропонувати їм додаткові теоретичні та практичні знання, скоригувати наявні для подальшого розвитку компетенції.

Рубіжну педагогічну діагностику проводять у форматі заліків або іспитів. Викладач може оцінити результативність вивчення розділів дисципліни, за якими відбувається контроль. Результати цього виду діагностики здебільшого впливають на підсумкові оцінки

Отже, ключові компетенції розвивають через проведення різних заходів із поточної педагогічної діагностики. Педагогічна діагностика складається з низки етапів, кожен із яких має свою мету, а саме:

- попередня педагогічна діагностика;
- різні заходи поточної й тематичної педагогічної діагностики (семінар, тренінг, рольова гра, ділова гра);
- підсумкова педагогічна діагностика.

Зазначимо, діагностична компетентність – це складник професійної компетентності вчителя; оцінювання, аналіз і статистичний стан педагогічного процесу відповідно до певних параметрів. Діагностика професійної діяльності педагога передбачає знання й уміння та використання даних, які характеризують стан педагогічного явища на різних рівнях реалізації. Професійно-педагогічна компетентність майбутнього вчителя технологій і креслення витлумачено як інтеграційну якість педагога, що сформувалася в процесі навчання й розвивається у ході професійної діяльності. Це утворена система ключових, загальних і спеціальних (діагностична) компетентностей, які являють собою сукупність професійно значущих властивостей та вможливають успішну реалізацію педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Підласий І.П. Діагностика та експертиза педагогічних проєктів. – Київ : Україна, 1998.-343с.
2. Савченко Л., Пісна Т. Professional and pedagogical competence as a component of teacher's individual style. *Ежесемісячний міжнародний научний журнал «United-journal», Естонія, 2020. В.38. С. 14–16.*
3. Коберник О.М., Ящук С.М. Методика організації проєктно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання: Навчально-методичний посібник. Умань, 2001. 82 с.

РОЗВИТОК У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОЄКТНО-ХУДОЖНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Марущак О.В.

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри образотворчого, декоративного мистецтва,
технологій та безпеки життєдіяльності
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

Соловей В.В.

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри образотворчого, декоративного мистецтва,
технологій та безпеки життєдіяльності
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

Нині висуваються високі вимоги до формування та виховання особистості, яка має творчо мислити, вміти переосмислювати накопичений досвід і приймати неординарні рішення. У цьому контексті актуальними є як розвиток творчого потенціалу, так і перетворення творчості на потребу. Визначальна роль у вирішенні цього питання належить системі освіти, в цілому, та закладам вищої освіти, зокрема.

Поняття творчості багатоаспектне. Воно розглядається як активність, процес, діяльність, вид діяльності, тип діяльності щодо створення чогось нового, незвичайного, оригінального. Поняття творчості в освітньому процесі безпосередньо пов'язане із суб'єктом діяльності, тобто зі